

Skolens undervisning - Dansk

Delmål for Dansk i Indskolingen 0. -3. klasse

Nedenstående delmål er et udtryk for Skolens prioritering og supplering af fælles mål. Skolens undervisning i dansk og planlægningen af samme inddrager i øvrigt fælles mål, som de fremgår på adressen:

http://www.faellesmaal.uvm.dk/fag/Dansk/trinmaal_synoptisk.html

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at:

- Stifte bekendtskab med det talte og læste sprog, herunder få forståelse for at faget rummer både redskabsmæssige og kulturformidlende elementer.
- bruge talesproget i samtale, med andre elever, andre voksne og med lærerne i det nødvendige samarbejde som undervisningssituationen er.
- fortælle, hvad de er optaget af, og udtrykke sig i genrer som referat, fortælling, oplæsning og drama
- tale med om kropssprog og stemme som udtryksmiddel
- bruge hjælpemidler, når de fortæller og dramatiserer
- lytte aktivt.

Det læste dansk

- Eleverne skal efter 3. klasse have knækket læsekoden - det vil sige, de skal have opnået indsigt og forståelse for sammenhængen mellem tegn og lyd.
- De skal kunne læse både fag- og skønlitterære tekster på aldersniveau.
- Kunne skelne mellem fag- og skønlitteratur.

Kommunikative færdigheder - Det skrevne dansk

- Kunne producere små fag- og skønlitterære tekster.
- Følge lyd reglerne i egen stavning.
- Beherske punktum foruden at have kendskab til den grundlæggende tegnsætning.
- Have kendskab til navneord, udsagnsord og tillægsord
- Kunne læse og forstå korte sproglige enkle tekster, hvor indholdet er kendt.
- Kunne benytte billedstøtte i forbindelse med læsning
- Kunne læse op så det er forståeligt for dem selv og andre.
- Kunne tegne og dramatisere indholdet af kendte tekster.
- Kende eventyr og børnelitteratur fra Danmark og andre lande.
- Kunne skrive enkle ord, udtryk og sætninger om nære og genkendelige emner som familie, personer, skole og fritid.
- Vide at der er sammenhæng mellem tale og skrift.
- Kunne holde små oplæg for klassen efter forudgående notater.

- Kunne skrive små og store bogstaver i håndskrift.
- Kunne skrive enkle tekster på computer, herunder oprette dokumenter, og enkel formatering som overskrifter og afsnit.
- Kunne skrive berettende og kronologisk
- Kunne stave lydrette og meget anvendte ord forholdsvis fejlfrit.
- Det talte dansk - Kommunikative færdigheder
- Kunne lytte aktivt og deltage i samtaler i klassen om faglige og sociale emner.
- Kunne gengive hovedpunkterne i en tekst, og redegøre for egne synspunkter i forhold til teksten.
- Forstå ord og vendinger, knyttet til dagligdagen i og emner i dansk og andre fag.
- Lytte til lærerens og andre elevers oplæsning.
- Have forståelse for fortællinger der understøttes af illustrationer
- Deltage i rollespil, teaterstykker m.v., og kunne samarbejde med andre elever.
- Kunne samtale om alderssvarende billedmedier.
- Kunne fortælle forståeligt om egne oplevelser og følelser og beskrive daglige gøremål der knytter sig til skole og familieliv.
- Kunne varetage funktionen som ordstyrer, når klassen holder møder.
- Kunne deltage i etagemøder med udbytte.

Øvrige mål:

- Søge information i forskellige medier.
- Bruge billedmedier.
- Kunne producere enkle billeder.
- Have kendskab til alderssvarende kanoniske tekster.

Der arbejdes fra børnehaveklassen med sproglig opmærksomhed for at styrke elevernes viden og forståelse for forskellige udtryksmåder, herunder formidling og kommunikative færdigheder. I hele indskolingsforløbet inddrages IT som redskab for formidling og tekstfremstilling. Der henvises i øvrigt til metodeanvisningerne som omtalt under sprogfagene.

Arbejdsformer (undervisningsplan) og metoder for delmål i indskolingen

Der er taget udgangspunkt i Undervisningsministeriets bekendtgørelse om delmål.

Det læste dansk

- Vi begynder i bh.kl. med sproglig opmærksomhed. Der øves bogstavnavn, form og lyd.
- I 1. til 3.kl arbejdes med bogstavlyde, stavelser, ordgenkendelse og bogstavnavne.
- Der er læsning i fælles læsebog, selvstændig læsning, makkerlæsning og højt læsning i gruppen.
- Der vil være samtale om tekst/billede, sanglege og løsning af små tekstopgaver på computer.

Det skrevne dansk

- Vi øver skrivning af bogstaver via tavle, kropslege, ler og andre konkrete materialer og selvfølgelig skrivebøger. Skrivegreb og stilling øves ved hjælp af sekskantede blyanter og skrivedutter.
- Vi arbejder med børnestavning, hvor børnene f.eks. laver tekster om egne oplevelser, og til tegninger og billeder.
- Vi øver "rigtige" staveregler ved hjælp af diktat, ordgenkendelse, stavelser, læsning og bogstavlyde.

Det talte dansk

- Bh.kl. eksperimenterer med lyde og lytteopgaver.
- Gennem hele indskolingsforløbet leges med sprog, ord og tekst.
- Der tales om fælles og individuel hverdag (læsebog, oplevelser, ture m.m.).
- Der arbejdes med sammenhæng mellem krop og sprog f.eks. drama.
- Børnene fremlægger egne tekster og billeder for hinanden., de beskriver følelser og tanker og lytter til læreroplæsning og fortælling.

Delmål for Dansk i mellembygningen 4. -6. klasse

Nedenstående delmål er et udtryk for Skolens prioritering og supplering af fælles mål. Skolens undervisning i dansk og planlægningen af samme inddrager i øvrigt fælles mål, som de fremgår på adressen:

http://www.faellesmaal.uvm.dk/fag/Dansk/trinmaal_synoptisk.html

Emnet	Delmål	Materialer	Arbejdsformer og metoder	Produkter
Hvad?	Hvilke?	Oplevelser	Hvordan?	
Hvilket indhold?	Hvilke kundskaber, færdigheder og holdninger ønskes udviklet?	Hvorfra?	Hvordan skal læringen og undervisningen organiseres?	
Hvilke fag/dele af fag indgår?		Hvilke materialer? Hvilke fælles/individuelle oplevelser?		
Indholdet er valgt ud fra undervisningsministeriets bekendtgørelse	Genrekendskab Analytiske	Noveller Romaner	Undervisningen veksler mellem klassearbejde, gruppearbejde (både små og store grupper) og individuelle	Klassediskussion Fremlæggelser

<p>e om trinmål efter 6. klassetrin.</p> <p>Af tværfaglige fag indgår:</p> <p>Billedkunst, historie, religion, samfundsfag, og hjemkundskab</p>	<p>redskaber</p> <p>Kritisk kompetence</p> <p>Mundtlig diskuterende argumentation</p> <p>Træning i at udtrykke sig præcist mundtligt og skriftligt</p> <p>Kunne gøre rede for egne holdninger mundtligt og skriftligt</p> <p>Rød tråd i deres skriftlige fremstilling</p> <p>Større indblik i diverse sproglige virkemidler</p> <p>Grammatiske færdigheder svarende til alderstrin</p> <p>Tegnsætning svarende til</p>	<p>Eventyr</p> <p>Digte</p> <p>Sagn</p> <p>Sange</p> <p>Faglitteratur</p> <p>Artikler (og lign. i form af produktion af avis)</p> <p>Reklamer</p> <p>Billeder (malerier, fotografier og lign. kunstneriske produkter)</p> <p>Film</p> <p>Teater</p> <p>Tvprogrammer</p>	<p>opgaver.</p> <p>Der veksles desuden mellem det skriftlige og mundtlige arbejde.</p> <p>I løbet af året vil arbejdsgangen også differentieres ud fra at eleverne selv skal lære at sætte rammerne for løsning af opgaver.</p> <p>Eleverne vil blive præsenteret for diverse materialer. Tilgangen vil variere lige fra at eleverne sidder med deres eget indtryk, til læreren går ind og udfordrer eleverne i at skulle være analytiske og fortolkende.</p> <p>Eleverne vil blive præsenteret for mere problem- og procesorienteret arbejde.</p> <p>Elvernes mundtlighed trænes både ved at der arbejdes med artikulation og gestikulation. Der lægges desuden vægt på klassesammenhænge med fælles diskussioner, her vil eleverne blive</p>	<p>Digte</p> <p>Noveller</p> <p>Eventyr</p> <p>Sagn</p> <p>Sange</p> <p>Billeder (f.eks. layouts)</p> <p>Artikler</p> <p>Teater</p> <p>Boganalyse</p> <p>Bog anmeldelse</p> <p>Diktater</p> <p>Grammatiske øvelser</p> <p>Breve</p>
---	--	---	--	---

alderstrin	udfordret af andre elevers holdninger og selv få trænet at udtrykke sig i en forsamling.	Dagbogsskrivning
Kendskab til andre kulturers skriftsprog og kultur		Logbogsskrivning
Fremlæggelses- erfaring	Elevernes skriftlighed trænes i arbejdet med produktion af diverse produkter (noveller, eventyr, digte osv.) Desuden trænes der	Porteføljemapper
At kunne lave referat og oversigtslæse	grammatiske færdigheder og stavning.	
Forfatterkend- skab	Det ønskes fra skolens side at eleverne læser derhjemme hver dag. Læsningen er desuden prioriteret i skolen ved diverse læsekurser,	
Kende til samspillet mellem tekst og billede.	oplæsning i klassen, oplæsning for hinanden to og to. Oplæsning for lærer alene.	
Kunne overskue problemstillinge r, have erfaring med dette arbejde		
Personlig håndskrift		
At kunne udtrykke egne følelser.		

	At være bevidst om egne sanser og følelser.			
--	---	--	--	--

Delmål / Slutmål for Dansk i Overbygningen 7. -9. klasse

Nedenstående delmål er et udtryk for Skolens prioritering og supplerung af fælles mål. Skolens undervisning i dansk og planlægningen af samme inddrager i øvrigt fælles mål, som de fremgår på adressen:

http://www.faellesmaal.uvm.dk/fag/Dansk/trinmaal_synoptisk.html

Det læste dansk

- Kunne anvende relevante læsestrategier (skimning, punktlæsning, dybdelæsning, m.m.)
- Kende konventionerne for de vigtigste genrer
- Kunne sætte det læste ind i en sammenhæng (historisk, samfundsmæssig, personlig, m.m.)
- Kunne læse og forstå tekster fra forskellige tidsepoker
- Kunne udvælge, anvende og redegøre for relevante analyseredskaber
- Kunne genkende tekstens egenarter og deres anvendelse
- Kunne læse med en rimelig og alderssvarende hastighed og sikkerhed.
- Fastholde det væsentlige i en tekst
- Kunne læse og overskue større episke værker, temalæsning og forfatterskabslæsning

Det skrevne dansk

- Kunne skrive et flydende, letlæseligt dansk med brug af varierende konjunktioner og syntaks
- Kunne benytte konventionerne indenfor enhver genre i egne tekster.
- Kunne benytte grammatisk viden på egne tekster.
- Kunne anvende tekstbehandlingsprogrammernes muligheder for layout indenfor forskellige genrer.
- Kunne benytte stavekontrol og ordbøger hensigtsmæssigt

- Kunne give udtryk for egne følelser, fantasi, viden og erfaring.
- Kunne benytte e-mail, Internettet samt relevante programmer.
- Kunne anvende hensigtsmæssig notatteknik
- Kunne styre skriveprocessen fra idé til færdig tekst
- Kende forskellige sætningstyper og sætningsled samt ordklasserne og deres funktion i sproget

Det talte dansk

- Tale højt og tydeligt og præcist i forhold til emnet
- Afpasse det talte sprog efter en given kommunikationssituation
- Benytte dramatiske virkemidler bevidst og hensigtsmæssigt (krop, stemme, mimik, osv)
- Udvælge, strukturere og kommunikere relevant stof i fremlæggelser
- Benytte sproget hensigtsmæssigt i dialoger
- Kunne give udtryk for egne følelser m.m. sprogligt i konflikter
- Kunne Lytte aktivt og forholde sig åbent, analytisk og vurderende til andres mundtlige fremstilling

Øvrige mål

- Kunne udvælge og anvende diverse kompetencer fra andre fag til at understøtte en given kommunikationssituation (fx billedfag, grafer, m.m.)
- Kunne lytte aktivt og forholde sig åbent, analytisk og vurderende til egne og andres mundtlige og skriftlige fremstillinger
- Kunne skelne mellem og beherske emne- og problemorienteret arbejde
- Udtrykke fantasi, følelser, tanker, erfaringer og viden i en sammenhængende og disponeret form
- Udtrykke sig i billeder, lyd og tekst i såvel enkle som mere komplekse produktioner i en form, der passer til situationen, samt i dramatisk form

Det læste dansk

<ul style="list-style-type: none"> • Kunne anvende relevante læsestrategier (skimning, punktlæsning, dybdelæsning, m.m.) 	<ul style="list-style-type: none"> • Via analyse og tekst-arbejde samt læsestrategikursus
<ul style="list-style-type: none"> • Kende konventionerne for de vigtigste genrer 	<ul style="list-style-type: none"> • Gennem produktion af egne tekster og et bredt udvalg af genrer repræsenteret i tekstarbejdet. Vi arbejder med det udvidede tekstbegreb, hvilket betyder, at også billede- og lydmedier er en del af danskfaget
<ul style="list-style-type: none"> • Kunne sætte det læste ind i en sammenhæng (historisk, samfundsmæssig, personlig, m.m.) 	<ul style="list-style-type: none"> • Dette opnås via periodelæsning, dialog om teksterne og tværfaglige forløb mellem danskfaget og samfundsfag/historie
<ul style="list-style-type: none"> • Kunne læse og forstå tekster fra forskellige 	<ul style="list-style-type: none"> • Via periodelæsning, præsentation af tekster fra forskellige tider, herunder kanonlæsning,

tidsepoker	og bevidst arbejde med øgning af elevernes ordforråd
<ul style="list-style-type: none"> Kunne udvælge, anvende og redegøre for relevante analyseredskaber 	<ul style="list-style-type: none"> Dette opøves gennem tekstarbejde, dialog om teksterne og bevidst arbejde med analysemodeller
<ul style="list-style-type: none"> Kunne genkende teksters egenarter og deres anvendelse 	<ul style="list-style-type: none"> Opøves gennem genrearbejde
<ul style="list-style-type: none"> Kunne læse med en rimelig og alderssvarende hastighed og sikkerhed. 	<ul style="list-style-type: none"> Vi foretager læsetests og udarbejder handlingsplaner for den enkelte, hvis der er behov, samt arbejder med romanlæsning
<ul style="list-style-type: none"> Fastholde det væsentlige i en tekst 	<ul style="list-style-type: none"> Via arbejde med resuméer og referater samt notatteknik
<ul style="list-style-type: none"> Kunne læse og overskue større episke værker, temalæsning og forfatterskabslæsning 	<ul style="list-style-type: none"> Via arbejde med mindst 2 hovedværker, romaner eller forfatterskaber pr. år

Det skrevne dansk

<ul style="list-style-type: none"> Kunne skrive et flydende, letlæseligt dansk med brug af varierende konjunktioner og syntaks 	<ul style="list-style-type: none"> Opøves gennem produktion af egne tekster, fx stile, rapporter, boganalyser, dramatekster, m.m. og respons på disse
<ul style="list-style-type: none"> Kunne benytte konventionerne indenfor enhver genre i egne tekster. 	<ul style="list-style-type: none"> Opøves via genrearbejde og stilarbejde
<ul style="list-style-type: none"> Kunne benytte grammatisk viden på egne tekster. 	<ul style="list-style-type: none"> Trænes gennem grammatiske øvelser
<ul style="list-style-type: none"> Kunne anvende tekstbehandlingsprogrammernes muligheder for layout indenfor forskellige genrer. 	<ul style="list-style-type: none"> Layoutkursus i 7. kl., projektopgave i 8. og 9. kl., samt respons på orden i skriftlige opgaver generelt
<ul style="list-style-type: none"> Kunne benytte stavekontrol og ordbøger hensigtsmæssigt 	<ul style="list-style-type: none"> Trænes via diktat, ordbogsøvelser og opfordring til brug af stavekontrol på pc
<ul style="list-style-type: none"> Kunne give udtryk for egne følelser, fantasi, viden og erfaring. 	<ul style="list-style-type: none"> Opøves via skriftligt arbejde indenfor forskellige genrer
<ul style="list-style-type: none"> Kunne benytte e-mail, Internettet samt relevante programmer. 	<ul style="list-style-type: none"> Afleveringer og respons foregår via email
<ul style="list-style-type: none"> Kunne anvende hensigtsmæssig notatteknik 	<ul style="list-style-type: none"> Demonstrationer af forskellige teknikker og øvelse af disse
<ul style="list-style-type: none"> Kunne styre skriveprocessen fra idé til færdig tekst 	<ul style="list-style-type: none"> Opøves gennem bevidst arbejde med disposition

<ul style="list-style-type: none"> • Kende forskellige sætningstyper og sætningsled samt ordklasserne og deres funktion i sproget 	<ul style="list-style-type: none"> • Indlæres gennem det grammatiske arbejde
--	---

Det talte dansk

<ul style="list-style-type: none"> • Tale højt og tydeligt og præcist i forhold til emnet 	<ul style="list-style-type: none"> • Trænes gennem fremlæggelser og samtaler i klassen
<ul style="list-style-type: none"> • Afpasse det talte sprog efter en given kommunikationssituation 	<ul style="list-style-type: none"> • Opøves gennem arbejde med mundtlige genrer
<ul style="list-style-type: none"> • Benytte dramatiske virkemidler bevidst og hensigtsmæssigt (krop, stemme, mimik, osv) 	<ul style="list-style-type: none"> • Trænes via fremlæggelser og dramatiseringer af tekster
<ul style="list-style-type: none"> • Udvælge, strukturere og kommunikere relevant stof i fremlæggelser 	<ul style="list-style-type: none"> • Trænes via arbejde med disposition og projektarbejdsformer
<ul style="list-style-type: none"> • Benytte sproget hensigtsmæssigt i dialoger 	<ul style="list-style-type: none"> • Udvikles via samtaler med den enkelte elev og i klassen
<ul style="list-style-type: none"> • Kunne give udtryk for egne følelser m.m. sprogligt i konflikter 	<ul style="list-style-type: none"> • Trænes gennem projektarbejde og tværfaglige forløb
<ul style="list-style-type: none"> • Kunne Lytte aktivt og forholde sig åbent, analytisk og vurderende til andres mundtlige fremstilling 	<ul style="list-style-type: none"> • Trænes gennem projektarbejde og tværfaglige forløb

Øvrige mål

<ul style="list-style-type: none"> • Kunne udvælge og anvende diverse kompetencer fra andre fag til at understøtte en given kommunikationssituation (fx billedfag, grafer, m.m.) • Kunne lytte aktivt og forholde sig åbent, analytisk og vurderende til egne og andres mundtlige og skriftlige fremstillinger • Kunne skelne mellem og beherske emne- og problemorienteret arbejde • Udtrykke fantasi, følelser, tanker, erfaringer og viden i en sammenhængende og disponeret form • Udtrykke sig i billeder, lyd og tekst i såvel enkle som mere komplekse produktioner i en form, der passer til situationen, samt i dramatisk form 	<ul style="list-style-type: none"> • Indlæres via lærerrespons på egne tekster/fremstillinger, elevrespons (responsgrupper) på egne og andres tekster/fremstillinger, samt i det daglige tekstarbejde i klassen • Opøves gennem projektarbejde, herunder arbejde med disposition, planlægning, refleksioner, bevidst valg af strategier
--	---